

ACVZ: 'Regulering en facilitering van arbeidsmigratie'

De komst van hoogopgeleide arbeidsmigranten moet worden aangemoedigd en gefaciliteerd

De Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ) adviseert het kabinet om een speciaal programma in te richten voor hooggekwalificeerde arbeidsmigranten van buiten de Europese Unie. Dit schrijft de ACVZ in een advies dat vandaag wordt gepubliceerd. Momenteel kunnen deze migranten alleen naar Nederland komen als ze beschikken over een concreet aanbod van een werkgever. In Groot-Brittannië bestaat al zo'n twee jaar een aanbodgericht programma, waarbij arbeidsmigranten die aan strenge eisen voldoen gedurende een jaar naar werk mogen zoeken of zich als zelfstandige mogen vestigen. Groot-Brittannië is daarmee uniek in Europa. De regering acht het programma een groot succes. De ACVZ stelt een proef met een soortgelijk programma voor. Het kabinet wil immers Europees koploper zijn bij de ontwikkeling van de kenniseconomie. Een uitnodigingsbeleid voor kennismigranten past hier bij.

Deze migranten zullen een positieve bijdrage leveren aan de economie en aan de publieke kas. Recent onderzoek levert sterke indicaties op dat de meeste arbeidsmigranten uit de jaren negentig vertrokken na enkele jaren te hebben gewerkt en belasting en premies te hebben betaald. In tegenstelling tot de gastarbeiders uit het verleden doen zij niet of nauwelijks een beroep op het sociale zekerheidsstelsel.

De voorrang van ingezetene werkkrachten boven werknemers van buiten de Europese Unie moet worden gehandhaafd

De commissie beveelt aan het beleid voor lager opgeleiden, die pas naar Nederland kunnen komen indien er een concreet werkaanbod bestaat, te handhaven. Een tewerkstellingsvergunning wordt pas afgegeven als er geen werknemers in Nederland of de Europese Unie kunnen worden gevonden voor de beschikbare baan. De ACVZ ondersteunt het beleid van het kabinet, dat voorrang geeft aan het inzetten van niet werkenden boven het aantrekken van krachten van buiten Europa.

De arbeidsmarkt moet sectorgewijs worden geopend voor werknemers van buiten de Europese Unie

Met betrekking tot de mogelijke migratie van werknemers uit de nieuwe Europese lidstaten raadt de ACVZ een behoedzaam beleid aan. De meeste ons omringende landen zullen een overgangstermijn hanteren zodat deze migranten niet meteen vrij op de arbeidsmarkt zijn. De ACVZ is van mening dat de nieuwe lidstaten wel een opening moet worden geboden. Zij adviseert het huidige systeem van tewerkstellingsvergunningen niet op te geven en dus in de komende jaren voorrang te geven aan werknemers uit Nederland en de huidige Europese Unie. Maar bij wijze van experiment moeten enkele sectoren van de arbeidsmarkt wel open worden gesteld voor werknemers uit de nieuwe lidstaten. Als blijkt dat de arbeidsmarkt in deze sectoren niet wordt verstoord kan geleidelijk de hele arbeidsmarkt worden vrijgegeven. Met deze aanbeveling neemt de ACVZ dus een ander standpunt in dan de Ministerraad in januari 2004.

Geen beperking van gezinshereniging en toegang tot sociale zekerheid voor arbeidsmigranten

Het advies van de ACVZ gaat verder in op vele aspecten van het arbeidsmigratiebeleid. De commissie pleit er niet voor de rechten op gezinshereniging van arbeidsmigranten verder in te perken, evenmin als de toegang tot de sociale zekerheid. De ACVZ stelt voor een onderzoek in te stellen naar de voor- en nadelen van een 'opt-in'-sociaal zekerheidsstelsel voor tijdelijke arbeidsmigranten, waarin de migrant kan opteren voor premierestitutie bij terugkeer indien gedurende het verblijf geen aanspraak is gemaakt op een premiegerelateerde uitkering.

De bevordering van daadwerkelijk vertrek van tijdelijke arbeidsmigranten kan beter

Verder doet de ACVZ enkele suggesties om de terugkeer van tijdelijke arbeidsmigranten te bevorderen, waaronder een meldingsplicht na terugkeer en striktere toepassing van het rotatiesysteem, waarbij de werknemer een periode buiten Nederland dient te verblijven alvorens hij een nieuwe termijn in Nederland kan komen wonen en werken. Tevens stelt de ACVZ voor werkgevers die illegalen te werk stellen harder aan te pakken.

Bij werving van arbeidskrachten uit ontwikkelingslanden is aandacht voor 'brain drain' nodig

Tenslotte doet de commissie enkele voorstellen om mogelijk negatieve consequenties van brain drain, die overigens momenteel door Nederland nauwelijks wordt veroorzaakt, te voorkomen. Goede samenwerking met de autoriteiten van het land van herkomst en consistentie tussen arbeidsmigratiebeleid en ontwikkelingssamenwerking staan hierbij voorop. De ACVZ pleit ervoor verblijfsrechtelijke barrières, die projecten op het gebied van 'tijdelijke terugkeer' in de weg staan, weg te nemen. In het kader van deze projecten keren geschoolde migranten tijdelijk terug om hun kennis en kunde ten bate van hun herkomstland ter beschikking te stellen.

Het advies kan hier worden gedownload.

Nadere inlichtingen kunnen worden verstrekt door de Secretaris van de ACVZ, Mevr.dr. A.L.N.M. Spanjersberg, 070-3811404 of via e-mail: aspanjer@acvz.com